

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KULTURO

Maistrova ulica 10, 1000 Ljubljana

T: 01 369 59 00

F: 01 369 59 01

E: gp.mk@gov.si

www.mk.gov.si

Številka: 081-4/2024-3340-8
Ljubljana, 27. 1. 2025
EVA (če se akt objavi v Uradnem listu RS)
GENERALNI SEKRETARIAT VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE Gp.gs@gov.si
ZADEVA: Razglasitev leta 2026 za leto pesnika Srečka Kosovela – predlog za obravnavo
1. Predlog sklepov vlade:
Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na... redni seji dne... pod točko... sprejela naslednji
SKLEP:
Vlada Republike Slovenije je leto 2026 razglasila za leto pesnika Srečka Kosovela.
Barbara Kolenko Helbl generalna sekretarka
Sklep prejmejo: – ministrstva in vladne službe
2. Predlog za obravnavo predloga zakona po nujnem ali skrajšanem postopku v državnem zboru z obrazložitvijo razlogov:
/
3. a Osebe, odgovorne za strokovno pripravo in usklajenost gradiva:
mag. Barbara Koželj Podlogar, generalna direktorica
3. b Zunanji strokovnjaki, ki so sodelovali pri pripravi dela ali celotnega gradiva:
/
4. Predstavniki vlade, ki bodo sodelovali pri delu državnega zbora:
/

5. Kratek povzetek gradiva:

V letu 2026 obeležujemo 100. obletnico smrti Srečka Kosovega (1904 -1926), pesnika, publicista ter enega najvidnejših predstavnikov slovenske moderne poezije. Čeprav je bilo njegovo ustvarjalno obdobje zelo kratko, pa je bilo izjemno intenzivno. V le nekaj letih svojega ustvarjanja je razvil vizionarsko, družbeno in religiozno tematiko z osrednjo idejo o osebni in kolektivni apokalipsi. Kosovelova literarna zapuščina je dobila svoj odmev tudi v mednarodnem prostoru, njegova poezija pa je prevedena v več svetovnih jezikov. Pobudo za razglasitev Kosovelovega leta v letu obletnice njegove smrti je dala občina Sežana, pobudo pa je podprlo tudi Društvo slovenskih pisateljev.

Razglasitev leta 2026 za Kosovelovo leto pomeni veliko podporo pri krepitvi prepoznavnosti pesnika Krasa, pa tudi poklon izjemnemu slovenskemu pesniku, ki je pomembno zaznamoval slovensko literarno obdobje 20. stoletja, nadvse aktualen pa ostaja še danes. Vlada Republike Slovenije se je zato odločila, da leto 2026 razglasi za leto pesnika Srečka Kosovega.

6. Presoja posledic za:

a)	javnofinančna sredstva nad 40.000 EUR v tekočem in naslednjih treh letih	DA/ <u>NE</u>
b)	usklajenost slovenskega pravnega reda s pravnim redom Evropske unije	DA/ <u>NE</u>
c)	administrativne posledice	DA/ <u>NE</u>
č)	gospodarstvo, zlasti mala in srednja podjetja ter konkurenčnost podjetij	DA/ <u>NE</u>
d)	okolje, vključno s prostorskimi in varstvenimi vidiki	DA/ <u>NE</u>
e)	socialno področje	DA/ <u>NE</u>
f)	dokumente razvojnega načrtovanja: <ul style="list-style-type: none">– nacionalne dokumente razvojnega načrtovanja– razvojne politike na ravni programov po strukturi razvojne klasifikacije programskega proračuna– razvojne dokumente Evropske unije in mednarodnih organizacij	DA/ <u>NE</u>

7.a Predstavitev ocene finančnih posledic nad 40.000 EUR:

(Samo če izberete DA pod točko 6.a.)

I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
	Tekoče leto (t)	t + 1	t + 2	t + 3
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) prihodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov državnega proračuna				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) odhodkov občinskih proračunov				
Predvideno povečanje (+) ali zmanjšanje (–) obveznosti za druga javnofinančna sredstva				
II. Finančne posledice za državni proračun				
II.a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:				
Ime proračunskega uporabnika	Šifra in naziv ukrepa, projekta	Šifra in naziv proračunske postavke	Znesek za tekoče leto (t)	Znesek za t + 1
SKUPAJ				
II.c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:				
Novi prihodki	Znesek za tekoče leto (t)		Znesek za t + 1	
SKUPAJ				
OBRAZLOŽITEV:				
I. Ocena finančnih posledic, ki niso načrtovane v sprejetem proračunu				
V zvezi s predlaganim vladnim gradivom se navedejo predvidene spremembe (povečanje, zmanjšanje):				
<ul style="list-style-type: none"> – prihodkov državnega proračuna in občinskih proračunov, – odhodkov državnega proračuna, ki niso načrtovani na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov, – obveznosti za druga javnofinančna sredstva (drugi viri), ki niso načrtovana na ukrepih oziroma projektih sprejetih proračunov. 				

II. Finančne posledice za državni proračun

Prikazane morajo biti finančne posledice za državni proračun, ki so na proračunskih postavkah načrtovane v dinamiki projektov oziroma ukrepov:

II. a Pravice porabe za izvedbo predlaganih rešitev so zagotovljene:

Navedejo se proračunski uporabnik, ki financira projekt oziroma ukrep; projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in proračunske postavke (kot proračunski vir financiranja), na katerih so v celoti ali delno zagotovljene pravice porabe (v tem primeru je nujna povezava s točko II.b). Pri uvrstitvi novega projekta oziroma ukrepa v načrt razvojnih programov se navedejo:

- proračunski uporabnik, ki bo financiral novi projekt oziroma ukrep,
- projekt oziroma ukrep, s katerim se bodo dosegli cilji vladnega gradiva, in
- proračunske postavke.

Za zagotovitev pravic porabe na proračunskih postavkah, s katerih se bo financiral novi projekt oziroma ukrep, je treba izpolniti tudi točko II.b, saj je za novi projekt oziroma ukrep mogoče zagotoviti pravice porabe le s prerazporeditvijo s proračunskih postavk, s katerih se financirajo že sprejeti oziroma veljavni projekti in ukrepi.

II. b Manjkajoče pravice porabe bodo zagotovljene s prerazporeditvijo:

Navedejo se proračunski uporabniki, sprejeti (veljavni) ukrepi oziroma projekti, ki jih proračunski uporabnik izvaja, in proračunske postavke tega proračunskega uporabnika, ki so v dinamiki teh projektov oziroma ukrepov ter s katerih se bodo s prerazporeditvijo zagotovile pravice porabe za dodatne aktivnosti pri obstoječih projektih oziroma ukrepih ali novih projektih oziroma ukrepih, navedenih v točki II.a.

II. c Načrtovana nadomestitev zmanjšanih prihodkov in povečanih odhodkov proračuna:

Če se povečani odhodki (pravice porabe) ne bodo zagotovili tako, kot je določeno v točkah II.a in II.b, je povečanje odhodkov in izdatkov proračuna mogoče na podlagi zakona, ki ureja izvrševanje državnega proračuna (npr. priliv namenskih sredstev EU). Ukrepanje ob zmanjšanju prihodkov in prejemkov proračuna je določeno z zakonom, ki ureja javne finance, in zakonom, ki ureja izvrševanje državnega proračuna.

7. b Predstavitev ocene finančnih posledic pod 40.000 EUR:

(Samo če izberete NE pod točko 6.a.)

Gradivo nima finančnih posledic.

8. Predstavitev sodelovanja z združenji občin:

Vsebina predloženega gradiva (predpisa) vpliva na:

- pristojnosti občin,
- delovanje občin,
- financiranje občin.

DA/NE

Gradivo (predpis) je bilo poslano v mnenje:

- Skupnosti občin Slovenije SOS: DA/NE
- Združenju občin Slovenije ZOS: DA/NE
- Združenju mestnih občin Slovenije ZMOS: DA/NE

Predlogi in pripombe združenj so bili upoštevani:

- v celoti,
- večinoma,
- delno,
- niso bili upoštevani.

Bistveni predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani.

9. Predstavitev sodelovanja javnosti:	
Gradivo je bilo predhodno objavljeno na spletni strani predlagatelja:	DA/NE
-	
<p>(Če je odgovor DA, navedite: Datum objave: V razpravo so bili vključeni: – nevladne organizacije, – predstavniki zainteresirane javnosti, – predstavniki strokovne javnosti. – .</p> <p>Mnenja, predlogi in pripombe z navedbo predlagateljev (imen in priimkov fizičnih oseb, ki niso poslovni subjekti, ne navajajte):</p> <p>Upoštevani so bili: – v celoti, – večinoma, – delno, – niso bili upoštevani.</p> <p>Bistvena mnenja, predlogi in pripombe, ki niso bili upoštevani, ter razlogi za neupoštevanje:</p> <p>Poročilo je bilo дано</p> <p>Javnost je bila vključena v pripravo gradiva v skladu z Zakonom o ..., kar je navedeno v predlogu predpisa.)</p>	
10. Pri pripravi gradiva so bile upoštevane zahteve iz Resolucije o normativni dejavnosti:	DA/NE
11. Gradivo je uvrščeno v delovni program vlade:	DA/NE
<p>Dr. Asta Vrečko ministrica</p>	
<p>Prilogi:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Predlog sklepa o razglasitvi leta pesnika Srečka Kosovela - Obrazložitev predloga sklepa 	

Na podlagi šestega odstavka 21. člena Zakona o Vladi Republike Slovenije (Uradni list RS, št. 24/05 – uradno prečiščeno besedilo, 109/08, 38/10 – ZUKN, 8/12, 21/13, 47/13 – ZDU-1G, 65/14, 55/17 in 163/22) je Vlada Republike Slovenije na... redni seji dne... pod točko... sprejela naslednji

SKLEP:

Vlada Republike Slovenije je leto 2026 razglasila za leto pesnika Srečka Kosovela.

Barbara Kolenko Helbl
generalna sekretarka

Sklep prejmejo:

- ministristva in vladne službe

Obrazložitev

Ministrstvo za kulturo je prejelo pobudo Občine Sežana, da bi leto 2026 razglasili za leto pesnika Srečka Kosovela. V 2024 je namreč minilo sto dvajset let od rojstva Srečka Kosovela, v letu 2026 pa bo minilo sto let od njegove smrti. Kot so zapisali, je bilo Kosovelovo ustvarjalno obdobje zelo kratko, a izjemno intenzivno. Zapustil nam je namreč izjemen in prelomen literarni opus. Sprva je pesnil pod vplivom moderne, kasneje pa se je usmeril v ekspresionizem. V le nekaj letih svojega ustvarjanja je razvil vizionarsko, družbeno in religiozno tematiko z osrednjo idejo o osebni in kolektivni apokalipsi. Gre za pomembnega literata, misleca, humanista in nenazadnje enega najbolj prepričljivih imen literarnega konstruktivizma.

Kot še izpostavljajo pobudniki, je Kosovelova literarna zapuščina dobila svoj odmev tudi v mednarodnem prostoru, njegova poezija pa je prevedena v več svetovnih jezikov. Ministrstvo za kulturo pobudo občine podpira in predlaga vladi, da leto 2026 razglasi za leto pesnika Srečka Kosovela.

Srečko Kosovel se je rodil 18. marca 1904 v Sežani v narodno zavedni učiteljski družini. Po zaključku osnovne šole v Tomaju se je v Ljubljani vpisal v realko, kjer je leta 1922 maturiral. Iste leta se je vpisal na Univerzo v Ljubljani, in sicer na romanistiko, slavistiko in filozofijo, poslušal pa je tudi predavanja iz primerjalne književnosti in umetnostne zgodovine. Še pred koncem univerzitetnega študija je zbolel ter 27. maja 1926 umrl. Že zelo zgodaj ga je pritegnilo pesništvo, močno ga je zaznamovalo preganjanje Slovencev na Primorskem s strani fašistov.

V šolskem letu 1920/1921 je izdajal literarni list Lepa Vida, ki ga je tudi sam urejal. Tudi v času študija je bil literarno zelo aktiven ter je objavljajl v številnih publikacijah, med drugim tudi v Ljubljanskem zvonu, osrednjem slovenskem literarnem mesečniku, v mesečniku Dom in svet, katerega likovno podobo so mu dali pomembni slovenski ilustratorji in oblikovalci (Plečnik, Vurnik, France Kralj), v njem pa so objavljali tudi Ivan Cankar, France Bevk, Božo Vodušek, Edvard Kocbek idr. Pisal je tudi v Edinost, politično glasilo tržaških Slovencev, in druge; sodeloval je tudi z Goriško Mohorjevo. Leta 1924 je kot študent ustanovil literarno dramatični krožek Ivan Cankar Velikokrat je v okviru literarnih večerov predaval, objavljajl je glose in eseje, poleg poezije pa je pisal tudi prozo in dramske osnutke, pomembni so njegovi dnevnik in korespondenca. Nekaj literarnih del je namenil otrokom in mladini. Čeprav mlad je sledil sodobnim avantgardnim gibanjem, vendar je do njih zavzel samostojno stališče. Kras je bil središče njegovega pesništva, zato ga imenujejo tudi pesnik Krasa in stvarnega pogleda na svet. Je predstavnik ekspresionizma, znotraj katerega v grotesknih podobah izraža občutja krize, deformiranosti sveta in medčloveških odnosov, pa tudi konstruktivizma, v katerem se izreka za moderno angažiranost za novega človeka.

Kosovel je pred še pred smrtjo za objavo pripravil zbirko Zlati čoln, vendar ga je smrt prehitela in zbirka ni izšla. Šele posthumno, leta 1927, so v zbirki Pesmi izšle njegove pesmi, kasneje pa še Izbrane pesmi, ki jih je uredil Anton Ocvirk, ki je že leta 1931 kot literarni zgodovinar začel preučevati pesništvo Srečka Kosovela. Ocvirk je po drugi svetovni vojni pripravil in uredil njegovo zbrano delo z obširnimi opombami in razlagami, ki ostajajo za spoznavanje moderne slovenske poezije temeljnega pomena. Srečko Kosovel se je tako šele po smrti uveljavil kot klasik slovenske poezije in postal eden njenih najpomembnejših vrhov. Njegovo pesniško delo je doživelo številne in obsežne študije, njegova poezija pa je prevedena v več svetovnih jezikov. Mnogo njegovih pesmi je uglasbenih in njegovo podobo so likovno upodobili številni umetniki. Njegova poezija še danes predstavlja za poustvarjalce nove izzive ter ponuja možnosti različnih interpretacij. Da je Kosovel privlačen tudi za tuje avtorje dokazuje npr. Patti Smith, svetovna glasbena ikona, ki je na svojem koncertu v Trstu brala poezijo Srečka Kosovela.

Razglasitev Kosovelovega leta je pomemben nacionalni projekt, ki bo pomagal še dodatno osvetliti lik tega izjemnega slovenskega pesnika in literarnega ustvarjalca, ki je kljub, kratkemu življenju, pomembno zaznamoval slovensko literarno krajino 20. stoletja. Njegove pesmi in sporočila so še kako aktualna in vsakega, ki se sreča z njimi, sili k premisleku o nestabilnosti našega časa, o izvotlitvi

osebnega dostojanstva in vrednosti človeka kot posameznika. Ali kot je nekje zapisal: »Krivica je krivica, naj se zgodi enemu, tisočem ali milijonom. Mi pa smo proti krivici. Kajti tudi eden je človek. Naše načelo je: za človeka.«

Ministrstvo za kulturo bo v okviru Kosovelovega leta pozvalo javne zavode, javne sklade in javne agencije, ki delujejo na področju kulture, da v okviru svojih razpoložljivih možnosti pri načrtovanju programov in projektov za leto 2026 pripravijo vsebine, ki se bodo navezovale na to obletnico, k temu pa bodo povabljeni tudi druga ministrstva, saj aktualnost Kosovela močno presega področje kulture. Kosovelovo leto bo zato tudi odlična priložnost krepitev medresorskega sodelovanja z vključitvijo drugih resorjev ter njihovih področij, kot so denimo izobraževanje, raziskovanje, pa tudi turizem. Kosovel kot pesnik Krasa tudi presega meje slovenske države ter povezuje v eno celoten slovenski kulturni prostor, tudi slovensko zamejstvo, kar bo kot pomemben odmev dobilo tudi v letu 2026.

Pobudo je podprlo tudi Društvo slovenskih pisateljev, ki s široko paleto programov in aktivnosti predstavlja najbolj aktivno organizacijo in osrednji literarni center dogajanj na področju literature v Sloveniji.